

TVSZ 1. számú melléklet⁴⁶

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola BA és BÉTA szakjainak

vallásgyakorlati záró követelményrendszere:

a Dharma alkotás gyűjtemény

Készítette: Dr. Kenéz László, főiskolai docens, BA és BÉTA szakfelelős

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola három éves BA, illetve, két éves BÉTA (Buddhista szemléletű Életmód Tanácsadó Asszisztens) képzéseit jelenleg is egy olyan hagyományos számokérési forma zárja, amelynek keretében a hallgatók egyrészt záróvizsgát tesznek, másrészt, benyújtanak egy írásművet, amely a szakdolgozatok már kialakult formáját követi.⁴⁷ A záróvizsgára való felkészülést külön erre a célra kialakított kurzus segíti, a szakdolgozat megírását pedig az oktatási rendbe beépített szeminárium.

A Főiskola felsőoktatási intézményként való működését több szempontból is meghatározza a *tudomány*, miként más felsőoktatási intézményekét is. Az oktatott anyag jó része elképzelhetetlen lenne a főiskola kutatási programjai, oktatóinak kutatói tevékenysége, illetve még tágabban, a buddhizmus nemzetközi tudományos kutatása nélkül. A tanulmányokat lezáró szakdolgozat így indokoltan követi a tudományos tanulmányok formai mintáját, és joggal követeli meg a tudományban érvényes, a nyilvános írásművekre vonatkozó kritériumok betartását.

Ugyanakkor a Főiskolának mint egyházi fenntartású intézménynek nemcsak lehetősége, hanem egyenesen alapfeladata, hogy a buddhizmus és a buddhizmushoz kapcsolódó kulturális jelenségek *gyakorlati* karakterére tekintettel a tudomány látókörén kívül eső *vallási és etikai* eszméket és értékeket is bevonja az oktatásba, illetve végzős hallgatóitól számon kérje ezek realizálását. A buddhizmus tehát nemcsak kutatható, megismerhető jelenség, hanem, legfőképpen, eszméire és értékeire tekintettel, megvalósítást követelő felhívás, amelyre a cselekvés világában válaszolhatunk.

⁴⁶ A Tanulmányi és Vizsgaszabályzatot a Szenátus 2023. október 5-én hozott 27/2023. (10.05.) sz. határozatával elfogadott a „TKBF Tanulmányi és Vizsgaszabályzat Módosítása a dharma alkotás gyűjtemény alternatív zárókövetelmény bevezetése céljából” 4. §-ának (2) bekezdése egészítette ki „A Tan Kapuja Buddhista Főiskola BA és BÉTA szakjainak vallásgyakorlati záró követelményrendszere: a Dharma alkotás gyűjtemény” című 1. számú melléklettel és annak 1-3. számú függelékében szereplő „Dharma alkotás gyűjtemény jelentkezési lap (TKBF)”, „Meditációs és vallásgyakorlati tanúsítvány (TKBE)”, valamint „Plágium nyilatkozat” nyomtatványokkal.

⁴⁷ TKBF TVSZ 2.1.5.2 és 2.1.5.3, 2022: 48. skk.és 50. sk <https://www.tkbh.hu/wp-content/uploads/2022/07/TKBF-HKR1-TVSZ-20220407.pdf>

A tudományos mintát követő szakdolgozat jelen formája felől a cselekvés e dimenziója azonban legfeljebb objektíven vizsgálható, így egy buddhista tanító megnyilvánulásainak, cselekedeteinek, gyakorlati megvalósításának értékelésében vallási szempontok az irányadók, vagyis *a buddhista hagyomány értékrendjét képviselő vallási fórum* az illetékes.⁴⁸ Ahhoz tehát, hogy a Főiskola ezt az oktatást mélyen átható dimenziót a tanulmányokat lezáró vizsgák során is számon kérhesse, egy olyan értékelési rendszer kidolgozása szükséges, amelynek révén a hallgatók tudása és a megismeréssel kapcsolatos kompetenciáinak megítélése mellett a buddhizmus eszményeinek és értékeinek megvalósítása is értékelhető.

Ezen értékelési rendszer a *Dharma alkotás gyűjtemény*. Részleteiben e gyűjtemény azokhoz a kompetenciákhoz igazodik, amelyek a Főiskola KKK rendszerében irányadók.

Fontos kiemelni, hogy a Főiskola BA-s és BÉTÁ-s hallgatói számára a Dharma alkotás gyűjtemény *alternatívát* jelent a hagyományos forma mellett, vagyis eldönthetik, hogy élnek a lehetőséggel, vagy pedig hagyományos szakdolgozatot írnak. A hagyományos szakdolgozat tehát a továbbiakban is megmarad azon végzős hallgatók számára, akiket személyes érdeklődésük, habitusuk a tudomány és a tudományos megközelítés felé vonz, illetve, akiknek kutatási problémája, kérdésfeltevése, hipotézise hagyományos szakdolgozati formában artikulálható adekvát módon. A gyűjtemény így tehát azok számára biztosít megnyilatkozási lehetőséget, akik inkább gyakorlati beállítottságúak, aktívan részt vesznek a gyakorló közösségek tevékenységében és/vagy a művészet területén tevékenykednek, s akiket a főiskolai tanulmányok sikeres abszolválása után saját alkatuknak megfelelő, sikeresen elvégezhető feladat elé állít e követelményrendszer.

Ugyancsak hangsúlyozni szükséges, hogy a Dharma alkotás gyűjtemény bevezetésének célja nem a könnyítés, vagyis nem az, hogy egyszerűbbé tegye a hallgatóság számára a főiskola elvégzését. Sőt, miként ez az alábbi bemutatás során világossá válik majd, követelményrendszere több szempontból még szigorúbb is, mint amit egy szakdolgozat megírásánál figyelembe kell venni.

Végül, tartalmi szempontból, a Dharma alkotás gyűjtemény nem az egyéni önkifejezés számára kíván nagyobb teret engedni, hanem bevezetésével a főiskola és az egyház kifejezetten a buddhizmus eszményeit valló és megvalósító, a közösség, szűkebben a buddhista közösség (szangha) számára is inspiráló, ösztönző, épületes és hasznos alkotások megszületését kívánja előmozdítani.

⁴⁸ Mindez általánosságban is a hitéleti képzés sajátossága, így más egyházi fenntartási felsőoktatási intézményekben is érvényesülő szempont.

A BUDDHISTA TANÍTÓ KOMPETENCIÁI

A Dharma alkotás gyűjtemény formáját választó hallgatóknak a gyűjtemény összeállításának és bemutatásának követelménye mellett *éppen úgy számot kell adniuk* tudásukról és kognitív kompetenciáikról a *záróvizsgán*⁴⁹, miként hagyományos formájú írásművet író társaiknak. Ezen kompetenciák a következők:

A buddhista tanító tudása

- *Átfogóan ismeri a buddhista filozófia és vallástörténet tárgykörét, a buddhizmus tudományágának legfontosabb elméleteit, értelmezési kereteit.*
- *Rendelkezik a buddhizmus szak kifejezéseinek ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken (páli, tibeti).*
- *Elsajátítja szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit (vallás- és filozófiatörténeti, egzisztenciális, ill. meditatív megközelítések).*
- *Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, melyek révén képes a távol-keleti buddhista kultúrák, valamint az európai (ezen belül kifejezetten a magyar) kultúra, illetve az ezen kultúrákat meghatározó világvallások, szellemi és filozófiai irányzatok összehasonlító vizsgálatára és megértésére.*

Képességei

- *Megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen (elsősorban angol) nyelven.*
- *Képes a szentiratok eredeti nyelven való tanulmányozására (páli és tibeti nyelvi specializáció).*
- *Képes a filozófia- és vallástörténeti fogalmak, jelenségek megértésére, értelmezésére (vallás- és filozófiatörténet specializáció).*
- *Képes a buddhista meditáció meghatározó irányzatainak elmélyült gyakorlására, más szakterületekhez való kapcsolódásának megértésére (buddhista meditáció specializáció).*
- *Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.*
- *Rendelkezik a buddhizmus tudományterületén legfontosabb szövegtípusok (tanítóbeszéd, ismeretterjesztő cikkek, tudományos tanulmányok) alkotásához, valamint szakmai prezentációk illusztrálásához szükséges digitális kompetenciákkal.*
- *Képes az [...] angolul történő levelezésre, hétköznapi szituációkban való kommunikációra.*

⁴⁹ TKBF TVSZ 2.1.5.3. 2022: 50. sk

- *Alkalmos arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét az európai vallások, tudományágak kontextusában is értelmezze.*
- *Képes az egész életen át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, abhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja.⁵⁰*

A fenti kompetenciákról a jelöltek elsődlegesen a záróvizsga részét képező buddhista szigorlaton adnak tanúbizonyságot, így a Dharma alkotás gyűjtemény az alábbi, ugyancsak a buddhista tanító alapkompenciáinak körébe tartozó képességek értékelésére fókuszál⁵¹:

A) Attitűdök

- 1) Törekszik önmaga megismerésére, önismerete elmélyítésére.*
- 2) A Buddha-Dharma (Tan) három attitűdjével (bölcesség, erény, elmélyedés) fordul kora társadalmához, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségeihez, problémáihoz, kihívásaihoz, valamint a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásához.*
- 3) Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.*
- 4) Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg.*
- 5) Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.*
- 6) A buddhizmus hagyományos gyakorlatainak [...] ismeretében a hétköznapiakban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.*

B) Autonómia és felelősség

- 1) Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat.*
- 2) Meditációs gyakorlata révén képes a tanultak átható megértésére és közvetlen megtapasztalására, aminek révén nyitottsággal és segítőkészséggel fordul mások felé. A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el*
- 3) A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el.⁵²*

A fentiekre tekintettel, az egyes kompetenciákat szerkezeti elemekhez rendelve a Dharma alkotás gyűjtemény az alábbi alapfelépítést követi (lásd az 1. ábrát is).

⁵⁰ <https://www.tkbh.hu/oktatas/alapkepzes/kompetenciak/>

⁵¹ Annak érdekében, hogy a kompetenciák és a Dharma gyűjtemény elemeinek összefüggései kellőképpen áttekinthetők legyenek, a vonatkozó kompetenciákat betű- illetve számjelekkel láttuk el.

⁵² vö. <https://www.tkbh.hu/oktatas/alapkepzes/kompetenciak/>

DHARMA ALKOTÁS GYŰJTEMÉNY

I. KÖTELEZŐ ELEMEEK

I.1. *Meditációs és vallásgyakorlati tanúsítvány*

A Dharma alkotás gyűjtemény kidolgozását választó hallgatónak a tanrendbe illeszkedő gyakorlati képzésén túlmenően is részt kell vennie A Tan Kapuja Egyház vallási közösségeinek gyakorlásában, illetve tevékenységében. Praktikusan ez többnyire már előzetesen teljesül, mivel e forma főként olyanok számára kínál alternatívát a hagyományos szakdolgozati forma mellett, akik már eleve valamely tagközösség aktív gyakorlói.

Külső közösségben végzett gyakorlat, vallásgyakorlati tevékenység nem elfogadható; kizárólag A Tan Kapuja Egyház tagközösségeinek igazolása érvényes.

A jelölt befogadásáról, gyakorlásának, közösségi tevékenységeiről (Kompetencia A.1, A.4, A.5, A.6, B.1, B.2) az adott közösség vezetője állít ki igazolást, amely a Dharma alkotás gyűjtemény részét fogja képezni.

Az igazolásnak tartalmaznia kell a végzés évét megelőző tanévben teljesített meditációk, egyéb vallásgyakorlati, illetve közösségi tevékenységek megnevezését, jellegét, időpontját, tartamát (lásd Függelék 2.).

A Tan Kapuja közösségei részleteiben maguk határozzák meg a módját és a mértékét annak, hogy mikor adnak igazolást egy jelöltnek, de az alapmértéket a Főiskola előzetesen rögzíti.

I.2. *Szútra kommentár (a) vagy Szútra elemzés (b)*

A hallgató a Dharma alkotás gyűjteményre való jelentkezéskor javaslatában megjelöli egy hagyományos (szent) szöveg meghatározott terjedelmű részletét, amelyet az illetékes döntéshozó fórum, a *Dharma tanács* (lásd később) elfogad, vagy amellyel kapcsolatban esetleg módosítást kér. E szövegrészlet képezi majd a hallgató munkájának alapját, amelynek során *két írásművet* kell létrehoznia, két Szútra kommentárt *vagy* egy Szútra kommentárt és egy Szútra elemzést.

A *Szútra kommentár* (I.2.a) jellegét tekintve inkább lectio, mint exegézis, vagyis célja egy épületes/motiváló/inspiráló/elmélyedésre hívó írásmű létrehozása, nem pedig tudományos igényű szövegértelmezés megírása. A gyűjteménybe olyan szövegeket kell alkotnia a hallgatónak, amely az alapul szolgáló textus tartalmához kapcsolódó, azokat kibontó, végig gondoló elmélkedő értekezés,

kommentár, írott prédikáció, esszé (Kompetencia A.3, A.5, B.3). A szöveg terjedelme 4-10 ezer karakter legyen.

A *Szútra elemzés* (I.2.b) olyan szakszerű értelmezés, amely mind formailag, mind tartalmilag a hagyományos szakdolgozat kritériumrendszeréhez⁵³ igazodik, azzal a jelentős különbséggel, hogy terjedelme a hagyományos szakdolgozatnál kisebb, min. 4-10 ezer karakter, max. 15 ezer karakter kell, hogy legyen.

A hallgató két, *egymással nem egyező* írásművet alkot a szövegrészlethez kapcsolódva (két szútra kommentárt *vagy* egy szútra kommentárt és egy szútra elemzést), egyet a második, egyet pedig a harmadik tanévben. Ahogy tehát látható, választási lehetőség, hogy a két írásmű közül az egyik (szútra elemzés) tudományos módszerében és hangvételében a hagyományos szakdolgozati formai és tartalmi követelményekhez illeszkedjen.

Két szútra kommentár megalkotása azért szükséges, hogy a Dharma alkotás gyűjtemény adott esetben észlelhetővé tegye a hallgató időközbeni személyiség/jellem/attitűdváltozását is, ezért mindenképpen szükséges, hogy a két szöveg megírása között legalább egy év elteljen. A hibrid megoldás (egy Szútra kommentár és egy Szútra elemzés) pedig, miként már említettük, kifejezetten azok számára biztosít megnyilvánulási lehetőséget, akik egészében a Dharma alkotás gyűjtemény formáját választják, nem pedig a hagyományos szakdolgozati formát, ám mégis fontosnak tartják tudományos kompetenciáik megnyilvánítását.

I.3. Dharma beszéd

A buddhizmus vallásgyakorlatában fontos szerepet töltenek be a tanítóbeszédék. Mindhárom nagy irányzatban komoly és kiterjedt hagyománya van a különféle alkalmak kapcsán elhangzó szertartásos beszédeknek. Másfelől, a nyilvános beszéd a buddhista tanító olyan megnyilvánulási formája, amely a nyugati társadalmakban is azonnal dekódolható vallásgyakorlati forma, így mindenképpen szükséges, hogy a végzős hallgató számot adjon beszédírási és előadási készségeiről.

A beszéd a három nagy buddhista irányzat bármelyikéhez kapcsolódhat formailag, ám tartalmilag nem kötött, csak annyiban, hogy köthető legyen az emberi létezés mindenkor fennálló problémáihoz és lehetőség szerint kapcsolódjon valamely, a végzés évében aktuális társadalmi eseményhez, jelenséghez (Kompetencia A.2, A.3, A.5. B.3).

⁵³ <https://www.tkbfi.hu/hallgatoknak/tanulmanyok/vegzes/szakdolgozat/>

A beszédet írásban kell kidolgozni és csatolni a gyűjteményhez, de a szóbeli alkalmon élő tanítás-ként el kell hangoznia. Az élő tanítás során vázlat használható, de az egész szöveg felolvasása nem megengedett.

Az élő tanítás időtartama: 5-10 perc (4-6 ezer karakter)

A Dharma gyűjteményhez kapcsolódó Mintatárban (lásd később) a hallgatók számos példát találnak dharmabeszédekre, amelyek mind formailag, mind stílusukban mintául szolgálhatnak a jelöltek számára.

II. KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ FORMÁK

A kötelezően választható formák arra adnak lehetőséget a végzősöknek, hogy a kötelező formákat meghaladó, speciális területeken megjelenő formákban is tanúbizonyságát adhassák buddhista tanítói kompetenciáiknak. Az alábbi formák közül *legalább egyet* kötelező választaniuk a jelölteknek (külön engedéllyel max. kettőt is lehet választani). Azokra tekintettel, akik a művészetekhez kevésbé vonzódnak, szintén megnyilvánulási lehetőséget biztosít a gyűjtemény az hatodik ponttal.

II.1 Önvizsgálat, monológ, reflexió

E forma a belső monológ mintáját követi, amelynek keretében a gyakorló önmaga számára fogalmaz meg belátásokat, intelmeket, tanulságokat, egyfajta vallomásként. Javasolt, hogy tartalmilag kapcsolódjon a meditációs-vallásgyakorlati tevékenységhez, annak személyes, belső tükré legyen. E formával olyan élmények is megfogalmazhatók válnak, amelyek túl szubjektívek ahhoz, hogy a kötelező formák között megjelenjenek, ám mégis döntő hatást gyakorolhatnak a szellemi fejlődés és kibontakozás során (Kompetencia A.1, B.1).

Formai követelmény nincs, terjedelme max. 8 ezer karakter.

II.2 Dharma epika

Tartalma szabadon választható buddhista téma, formailag is nyitott, bármely epikus formában (pl. novella, fabula) megfogalmazódhat (Kompetencia A.3, B.1, B.3).

Terjedelme: 4-8 ezer karakter

II.3 Dharma költemény vagy más lírai irodalmi forma

Szabadon választható buddhista téma és forma (Kompetencia A.3, B.1, B.3).

Terjedelem írott mű esetén 4 - 6 ezer karakter

II.4. Dharma színjáték, drámajáték (játékfilm) vagy más dramatikus forma

Szabadon választható buddhista téma és forma (Kompetencia A.3, B.1, B.3).

Terjedelme írott szöveg esetén 4-8 ezer karakter, eseményként max.15 perc

II.5 Buddhista ihletésű műalkotás, kompozíció, performansz, film (klip) létrehozása

Témájában a buddhizmushoz kötődő hagyományos vagy kortárs szabadon választható tárgyalható (pl. festmények, szobrok, iparművészeti alkotások stb.) vagy előadóművészeti (színpadi) forma, tehát, színészi előadás, zene, tánc, harcművészeti bemutató stb., illetve, kisfilm, videoklip létrehozása (Kompetencia A.3, B.1, B.3).

Tárgyalható művészet: műalkotás bemutatása (ha hordozható) vagy pedig hitelesített dokumentáció bemutatása kötelező (pl. kiállítás, előadás, bemutató, koncert vagy flashmob felvétele)

Amennyiben az alkotás előadóművészethez kapcsolódik, azt a záróvizsgán, a Dharma beszéddel együtt elő kell adni.

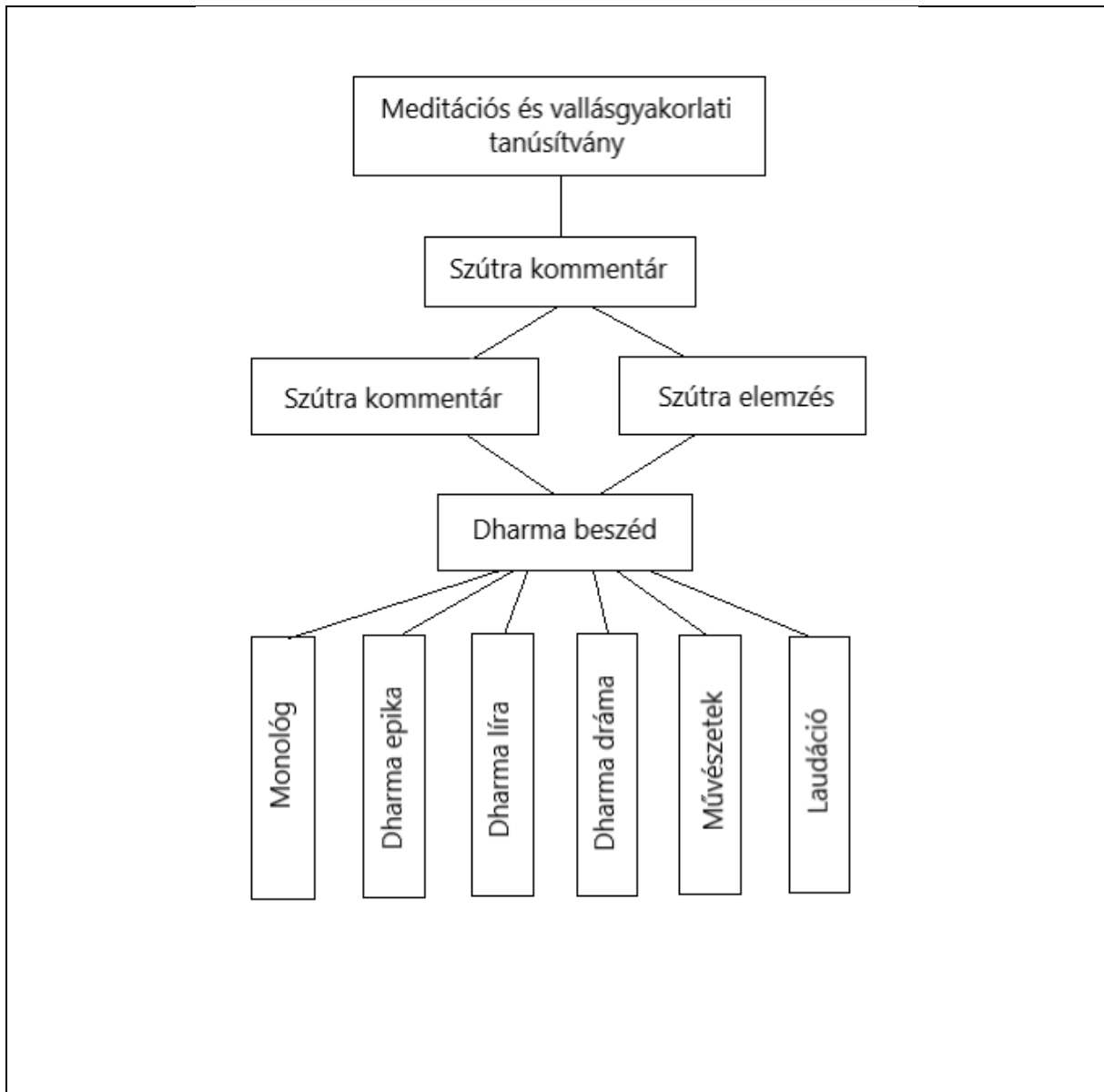
Kisfilm, klip időtartama max. 5 perc lehet.

Jelen kategóriában, olyan alkotások esetén, amelyek másokkal közös munkában készültek (vö. A.4. kompetencia), feltétlenül szükséges, hogy a jelölt *meghatározó szerepet* vállaljon a mű elkészítésében és munkáját a kötelezően csatolandó *Plágium nyilatkozatban* (Függelék 3.) pontosan meghatározza.

II.6. Példakép bemutatása, életrajz, laudáció (dokumentumfilm) vagy más epikus forma

Jelölt által választott jeles személyiség bemutatása írásban, források feltüntetésével. Hangsúlyozottan nem követelmény és nem is szempont, hogy az írás művészi értékű legyen (vagyis ez az a kötelezően választható forma, amelyet a művészet iránt kevésbé érdeklődők választhatnak (Kompetencia A.3, B.3).

Terjedelem 4-8 ezer karakter

1. ábra A Dharma alkotás gyűjtemény elemei

Megjegyzés: a gyűjtemény elkészítésének időbeli rendje eltér az ábra logikai rendjétől

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A Dharma alkotás gyűjtemény írásműveire ugyanazok az általános követelmények érvényesek, mint a hagyományos formát követő szakdolgozatokra⁵⁴, tekintettel a helyesírásra és a nyelvhelyeségre, a stílusra. Az írásműveknek a hallgató önálló munkáinak kell lenniük, amelyben, amennyiben él vele, a szerzőnek be kell tartania a hivatkozások és idézések általánosan elfogadott szabályait. A plágiummal gyanúsítható írásmű szerzője ellen fegyelmi eljárás indítható, abban az esetben is, amennyiben bebizonyosodik, hogy az írásműveket MI segítségével hozta létre.

A plágiumra vonatkozó irányadó szabályok a nem verbális alkotások esetén is érvényesek, ezeknek is a jelölt önálló, saját munkájának kell lennie.

A jelöltnek a Dharma alkotás gyűjtemény egészére vonatkozó Plágium nyilatkozatot kell tennie (Függelék 3.). Amennyiben az alkotás mások közreműködésével valósul meg, a Plágium nyilatkozatban ezt fel kell tüntetni, meghatározva az elvégzett feladatot (vö. Kötelezően választható forma II.5.).

További követelmény, hogy a gyűjtemény egyetlen eleme sem lehet korábban létrehozott alkotás, vagyis az alkotás gyűjteménynek nem lehetnek részei a jelentkezési lap beadási dátumánál korábban létrehozott írásművek és egyéb alkotások.

A TELJESÍTÉS IDŐBELI BEOSZTÁSA

A Dharma alkotás gyűjtemény elemeinek megvalósítása a BA szakon három, a BÉTÁ-n két félévet követel. Az egyes elemek megvalósításának sorrendje egyes elemek esetén kötött, miként az egyes félévekre eső teljesítés mennyisége is, az alábbiak szerint:

BA harmadik félév, BÉTA második félév

- Dharma alkotás gyűjtemény *Jelentkezési lap* (lásd alább) leadása és jelentkezés a Neptunban, tárgy és téma megjelölésével.

Megjegyzés Annak a hallgatónak, aki alkotásgyűjteményt kíván készíteni, mindenképpen szükséges az alábbi időbeosztást követnie és BA hallgatóként a harmadik, BÉTÁ-s hallgatóként a második félévben jelentkezését beadnia, mert későbbi jelentkezésre nem lesz módja. Mivel a hagyományos szakdolgozatra való jelentkezés beadási ideje az ötödik félév, annak a hallgatónak, aki alkotás gyűjtemény készítésre jelentkezett, ám később mégis a hagyományos forma elkészítése mellett dönt, módja van tanulmányai ötödik félévében eredeti szándékát megváltoztatni és hagyományos szakdolgozatra jelentkezni.

⁵⁴ TKBF TVSZ 2.1.5.6.2.6, 2022: 48.

BA negyedik félév, BÉTA harmadik félév

- Szútra kommentár elkészítése és leadása (I.2a)

BA ötödik félév, BÉTA harmadik félév

- Kötelezően választható alkotás (II.1-6) és/vagy Dharma beszéd leadása (I.3).

Megjegyzés: Kötelező legalább az egyik elkészítése, de lehetőség van mindkettő leadására is, annak érdekében, hogy a gyűjtemény elkészítésének terhei egyenletesen oszoljanak el a rendelkezésre álló félévekben.

BA hatodik félév, BÉTA negyedik félév

- Meditációs és vallásgyakorlati tanúsítvány leadása (I.1)
- Szútra kommentár (második) vagy Szútra elemzés (I.2.b) elkészítése és leadása

Valamint, amennyiben még nem került leadásra az előző félévben:

- Kötelezően választható alkotás (II.1-6) vagy Dharma beszéd leadása (I.3).

Megjegyzés: Nem lehetséges tehát, hogy a jelölt mindkettőt az utolsó félévben adja le, legalább az egyiket kötelező az előző félévben leadnia.

Mint korábban már jeleztük, az alkotás gyűjtemény fenti dokumentumain kívül a jelöltek rendes szóbeli záróvizsgát is tesznek, amelynek a Dharma beszéd előadása, illetve, adott esetben, a művészeti alkotás bemutatása is részét képezi.

KONZULTÁCIÓ

Tekintettel arra, hogy a Dharma alkotás gyűjtemény összeállítása, az írásművek létrehozása hosszabb időszakon, legalább három féléven keresztül történik, a tudományos karakterű szakdolgozat konzulensének analogonjára mindenképpen szükség van olyan tanácsadóra, aki szakmai tudásával, hozzáértésével segítséget tud nyújtani a jelölteknek, ám a szakdolgozati munkától eltérően jóval hosszabb ideig. Adott esetben, a Dharma alkotás gyűjtemény összetett karaktere miatt szükség lehet két konzulensre is, miként arra a szabályozás hagyományos szakdolgozat készítése esetén is módot ad⁵⁵.

Összességében a konzultáció hozzávetőlegesen ugyanannyi elfoglaltságot jelent, mint a hagyományos szakdolgozatok esetén, de jellegében eltér attól időtartama miatt, valamint azáltal, hogy a jelölt és a konzulens kapcsolata intimebb, személyesebb, több informális, adott esetben szubjektív moz-

⁵⁵ TKBF TVSZ 2.1.5.2.7, 2022: 48.

zanatot tartalmaz az elkészítendő alkotásgyűjtemény karaktere miatt. Emiatt csak azok az erre önként jelentkező oktatók vonhatók be a konzultációs folyamatba, akik a konzultációnál többet is szívesen vállalnak, vagyis kvázi mesterként segítik a tanítvány szellemi fejlődését.

MINTATÁR

A Dharma alkotás gyűjtemény elemeinek elkészítéséhez a jelöltek, a konzulensek interaktív segítségével túl is, útmutatást kapnak. Nevezetesen, rendelkezésükre áll egy olyan gyűjtemény, amelynek elemei példaként, mintaként, formai és megközelítésbeli alapként szolgálhatnak a hallgatók számára. A Dharma alkotás gyűjtemény kötelező elemei közül a Szútra kommentár, a Szútra elemzés, a Dharma beszéd, a Kötelezően választható elemei közül neves személyiségek méltatására találhatnak majd példákat a jelöltek, több példányban és változatban is. A Kötelezően választható irodalmi, tárgyalkotó, illetve előadóművészeti alkotásokra példákat a tár nem szükséges, hogy tartalmazzon, mivel ezek szabadságfoka igen nagy, az alkotó mozgástere tág, s a mintával nem érdemes megkötni a jelöltek képzelőerejét.

A Mintatár nyilvánosan is hozzáférhető a Főiskola honlapján.

DHARMA TANÁCS

A Dharma alkotás gyűjtemény elemei formai értelemben kötöttek, de tartalmi elemeire a jelöltek tesznek javaslatot. Ennek érdekében a Főiskola a már működő három állandó tagú *Gyakorlati Szakértő Testület*⁵⁶ így *Dharma Tanács*sá nevezi át, és annak hatáskörét és működését megtartva egy kibővített szakmai döntéshozó fórumot hoz létre a Dharma alkotásgyűjtemény témaválasztásainak értékelésére.

A Dharma Tanács elbírálja a jelöltek javaslatait, szükség esetén módosításokat fogalmaz meg, oly módon működve, ahogyan a hagyományos szakdolgozatok esetén a *Tudományos Tanács* is előzetes szűrést végez.

Speciális témaválasztás esetén, szakértők *ad hoc* bevonásával a háromtagú tanács öt, illetve hét főre bővíthető, amely tagokat a Rektor nevezi ki a Dharma Tanács három állandó tagjának javaslatára.

A Dharma Tanács alaptagjai, szükség esetén, teljes szavazati értékkel rendelkező megbízott tagot delegálhatnak maguk helyett. A tanács tagjai az egyes ülések elnökét maguk jelölik ki az alaptagok közül. A Tanács határozataiban vitás esetekben a tagok egyszerű többsége dönt (az elnöknek is, az *ad hoc* szakértő tagoknak is egy szavazata van).

⁵⁶ TKBF TVSZ 2.1.4.6.9.6, 2022: 43

ÉRTÉKELÉS

Az elkészült alkotás gyűjteményt a tanulmányi rektorhelyettes által felkért, illetve kijelölt értékelő, értékelők (az opponenes, opponensek), adott esetben külső szakértők írásban értékelik. Miként a szakdolgozat esetén is, az értékelő az alkotásgyűjtemény értékelésében formai és tartalmi szempontokat egyaránt figyelembe vesz, de a stílusra is kiemelt figyelmet fordít. Az értékelés fő szempontja a buddhista értékrend érvényesülése. Ugyancsak fontos, hogy az írások gyakorlati szempontból is értékeli, vagyis megítéli, hogy az adott szöveg milyen módon hat, mennyire szólítja meg olvasóját. A művészeti alkotások esetén is a fenti szempontok az irányadók, vagyis a művészi érték másodlagos jelentőségű.

Az írásbeli értékelésen túlmenően, miként fentebb már említettük, a Dharma alkotás gyűjteményt választó hallgatóknak éppen úgy számot kell adniuk elméleti felkészültségükről a szóbeli záróvizsgán, mint a hagyományos szakdolgozati formát választó hallgatóknak. A különbség a két forma záróesemény között az, hogy amíg a hagyományos formát választó hallgatók megvédik szakdolgozatukat a bizottság előtt, addig a gyűjtemény készítői írásbeli értékelést kapnak anyagukról, amelyre reagálhatnak. Ezen felül, a gyűjtemény elkészítését választó hallgatók kötelező jelleggel prezentálják a gyűjtemény részét képező dharmabeszédjüket, valamint, választható jelleggel, bemutatják egyéb alkotásaikat. Mindkét prezentált eseményről, műről a záróprezentáción szóbeli értékelést kapnak, amelyre ugyancsak szóban, reagálhatnak.

A bizottság a záróvizsgát zárt ülésen ötfokozatú értékeléssel minősít. A minősítésben a Dharma alkotás gyűjtemény értékelése 2/3-ad részben, a buddhista szigorlat pedig 1/3-ad részben játszik szerepet, oly módon, hogy a bizottság a Dharma alkotásgyűjtemény minősítésében a gyűjtemény öt részét (Meditációs és vallásgyakorlati tanúsítvány, Szútra kommentár, Szútra kommentár vagy elemzés, Dharma beszéd, Kötelezően választható forma) egyenlő mértékben, 20-20 %-os arányban veszi számításba.

TVSZ 1. sz melléklet - 1. függelék

DHARMA ALKOTÁS GYŰJTEMÉNY JELENTKEZÉSI LAP (TKBF)

A hallgató neve, Neptun kódja: _____, _____

Értesítési címe: _____

Képzés: BA : DT – VB Egyéb: _____, Tagozat: Nappali – Esti (kérjük aláhúzni)

A Dharma alkotás gyűjtemény kidolgozásának lezárása _____ / _____ tanév _____ féléve.

A Dharma alkotás gyűjteménnyel szembeni elvárásokról a https://www.tkbf.hu/hallgatoknak/tanulmanyok/dharma_alkotas_gyujtemeny oldalon tájékozodom.

Mellékletként kötelező csatolni a Szútra kommentár/elemzés tárgyának és témájának leírását, valamint a kötelezően választható forma megnevezését és a tervezett alkotás címét, rövid leírását (II.6. esetén a választott személy nevét is)!

Hallgató aláírása

A témavezetést vállalom:

_____, _____
_____, _____

Konzulens(ek) neve és aláírása

Budapest, 20____év _____hó _____napján.

.....

DHARMA ALKOTÁS GYŰJTEMÉNY JÓVÁHAGYÁSA

A jelentkezést a Dharma Tanács (DT) elbírálta, és az alábbiak szerint döntött: jóváhagyva – elutasítva.

A DT elnökének aláírása

A témaválasztást a Dharma Tanács (DT) az alábbi változtatásokkal, kiegészítésekkel fogadja el:

A DT elnökének aláírása Budapest, 20____év _____hó _____napján.

A döntés eredményét kérjük elektronikusan a to@tkbf.hu címre is megküldeni!

TVSZ 1. sz melléklet - 2. függelék

MEDITÁCIÓS ÉS VALLÁSGYAKORLATI TANÚSÍTVÁNY (TKBE)

A hallgató neve, Neptun kódja: _____, _____

Értesítési címe: _____

Képzés: BA : DT – VB Egyéb: _____, Tagozat: Nappali – Esti (kérjük aláhúzni)

A Dharma alkotás gyűjtemény kidolgozásának lezárása _____ / _____ tanév _____ féléve.

A Tan Kapuja Buddhista Egyház _____

tagközösségének vezetőjeként ezúton igazolom fent nevezett jelölt vallásgyakorlati tevékenységét az alábbiak szerint 20 _____ év _____ félévétől:

1. Meditáció: _____ óra

2. Közösségi tevékenységek megnevezése: _____

Tartam: _____ óra

3. Egyéb tevékenységek:

Tartam: _____ óra

A tagközösség vezetőjének aláírása

Budapest, 20 _____ év _____ hó _____ napján.

A tanúsítványt kérjük elektronikusan a to@tkbf.hu címre is megküldeni!

TVSZ 1. sz melléklet - 3. függelék

PLÁGIUM-NYILATKOZAT

Nyilatkozat a Dharma alkotás gyűjtemény készítésére vonatkozó szabályok betartásáról

Alulírott (Neptun kód:) _____ jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy az általam létrehozott Dharma alkotás gyűjtemény (a továbbiakban: Gyűjtemény) önálló munkám, amelyet a Gyűjtemény elkészítésére való jelentkezésem beadása óta hoztam létre. A Gyűjtemény készítése során betartottam a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, valamint az egyetem által előírt, a Gyűjtemény készítésére vonatkozó szabályokat.

A Gyűjtemény részét képezi a mások részvételével létrehozott _____

(amennyiben nincs ilyen rész, kérjük, írjon nullát!), amelyben az alábbi feladatokat végeztem el:

Kijelentem továbbá, hogy a Gyűjtemény készítése során az önálló munka kitétel tekintetében a konzulenszt, illetve a feladatot kiadó oktatót nem tévesztettem meg.

Kijelentem, hogy az elektronikus és a papír alapú dokumentum mindenben megegyezik.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a Gyűjteményt nem magam készítettem vagy a Gyűjteménnyel kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, a TKBF megtagadja a Gyűjtemény befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat.

A Gyűjtemény befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indítása nem érinti a szerzői jogsértés miatti egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményeket.

hallgató

Budapest, 20 _____ év _____ hónap _____ nap